

Ko se preobrne jadrnica in kapitan spi.

Cap d'Ambre!

Napol zbujen ležim v mračni kabini in poslušam: oprema na palubi škriplje, valovi tolčejo ob trup.

tekst Senad Švraka / foto Senad Švraka

Običajni zvoki jadrnice, ki pluje po razburkanem morju. Kljub temu imam občutek, da nekaj ni povsem v redu. Zazdelo se mi je, da sem zaslišal nekaj neobičajnega. Nekaj podobnega streljanju iz topov ... Mislim, da me je prav to zbudilo. Zvoki, ki sem jih vajen s plovbe, me ne zbujejo več, to pa je bilo nekaj drugačnega. Nisem več prepričan, ali sem to res slišal ali sem samo sanjal, saj topovi kar tako ne streljajo po morju. Prižgal sem baterijsko svetilko in pogledal, koliko je ura - ena ponoči. Ugasnil sem svetilko in še nekaj časa poslušal. S telesom spremljam premike Alee in zdelo se je vse v redu. Odejo sem potegnil do ušes, se udobno namestil ter zaprl oči.

Če nisem sanjal in sem zares slišal tisti pok, mora biti zunaj nekaj strašnega, nekaj, o čemer nočem niti razmišljati ... Kljub vznemirje-

nosti mi uspe ponovno zaspati. Spal sem nekaj časa - morda pet minut, morda samo minuto, ko me je iz sna ponovno iztrgal taisti zvok. Tokrat sem bil prepričan, da nisem sanjal, ampak sem se kljub temu upiral vstajanju. Upiral sem se soočenju z resničnostjo, kar koli je že to bilo. Še močnejše sem zatisnil oči in pomislil: če me to zadane, je po meni. Z nelagodjem sem pomislil na letčelega Nizozemca in ponovno potonil v spanec.

Drama v temi

Naslednja stvar, ki se je spomnim, je nepopisna, strašna zmeda. Zavedel sem se na stropu kabine in mislil sem, da se je barka prevrnila. Očitno je bilo, da se je jadrnice lotila sila, veliko močnejša od majhne Alee. Krčevito sem skušal najti oprijem, medtem ko je morje premetavalo tone težjo jadrnico kot slamico. Časa sem imel dovolj, da sem pomislil na Aleine šibke točke - prevelika okna. Ali bodo popustila pod pritiskom vode? Ali sem morda v enem trenutku slišal pokanje pleksi stekla, ali sem začutil, da me je zalila voda, pa me je to spomnilo na okna? Ne vem. Vem, da sem pričakoval, da bo voda vsak trenutek vdrla v kabino in da se bom začel utapljati. Že sem se videl, kako tonem v črne globine in skušam zadrževati zrak čim dlje, dokler pljuča skoraj ne počijo. A potem konec ... Agonija se je nadaljevala. Kako dolgo je vse skupaj trajalo? Deset sekund, trideset sekund, minuto? Kaj pa vem. Meni se je zdela cela večnost, vsekakor pa dovolj dolgo, da mi je postal jasen pomen besedne zveze »smrtni strah«.

Potem se je barka izravnala.

Zmedo, ki je sledila, je težko opisati. Prva misel je bila usmerjena k oknom. Z desno roko sem potipal tam, kjer naj bi bilo okno nad ležiščem. Roka je šla skozi prazen prostor. Kjer je bilo še pred nekaj

Nosy Mitsio. Domačini s katerimi sem trgoval.

minutami 8 mm debelo pleksi steklo, ni bilo ničesar. Na ostrih robovih razbite plastike sem si porezal dlan, ampak v tistem trenutku nisem čutil bolečin, saj me je prevzela jeza, ker je bila ob morebitnem novem valu pot v kabino odprta. Ne smem paničariti, sem pomislil. Najprej moram ustaviti barko.

Šel sem do vrat, jih odprl in skušal ujeti škotine genove. Običajno sem jih našel tudi v spanju, zdaj pa jih nikakor nisem mogel otipati. Brez uspeha sem tupal v temi, nato pa sem se spustil v kabino in, še sam ne vem od kod, našel baterijsko svetilko. Posvetil sem po kabini in ugotovil, da je počilo samo eno okno, tri pa so ostala cela. Tolažba pa takšna ... Svetilko sem dal v usta in se povzpel po stopnicah. Dostop do kokpita sta onemogočala platno, ki ga je morje iztrgalo s spray hooda, in nerjavna konstrukcija biminija, ki jo je odtrgalo iz ležišč. Lesen pod kokpita je stal pokonci, solarne plošče pa so visele le še na kabljih. Komaj se mi je uspelo prebiti skozi ta kaos in stopiti v kokpit. Barka se je pod pritiskom vetra stabilizirala in se ni pretirano valjala po valovih.

Notranjost kabine.

Kaos

Pod palubo sem našel še večji kaos kot v kokpitu. Podnice je vrglo iz svojih mest, moje ležišče se je zataknilo ob mizo, pločevinke s hrano, ki sem jih imel pospravljene pod ležiščem, so bile razmetane po vsej kabini. Pritisk vetra in valovi so barko nagnili na desni bok. Tla kabine so bila prekrita z 20 cm vode. Za kratek čas sem prižgal luč nad kuhinjskim blokom, da vidim, če sploh imam elektriko, in nato hitro ugasnil in izključil glavna stikala. Na stikalni plošči je svetila rdeča lučka kalužne črpalke - dobro, kalužna črpalka dela, sem pomislil. Naj opravlja svoje delo, jaz pa grem poskušati zakrpati luknjo.

Prevelika okna so me begala že takrat, ko sem barko kupil. V Turčiji, pred odhodom na Rdeče morje, sem v ta namen na mero odrezal vezane plošče in prišle so prav. Skozi razbito okno sem jo nastavil na odprtino in z notranje strani privezal z vrvmi, kolikor močno sem le mogel.

Zatem sem snel raztrgano platno spray hooda in ga vrgel v kabino. Precej več težav sem imel z biminijem. Za zadrgo sem potreboval obe roki, potreboval pa bi še tretjo, da bi se obdržal na barki. Komaj sem

Hrana stropu.

foto: Douglas Hopkins

med lovljenjem ravnotežja na robu kokpita nekako uspel sneti platno z bimini konstrukcije. Solarne plošče so se same zataknille med zrcalo in krmno stopnico in visele na kabljih. S precejšno muko mi je uspelo leseno rešetko postaviti nazaj v tla kokpita in narediti nekaj prostora v kokpitu, tako da bi lahko manevriral z jadri, če bi to bilo potrebno.

Ko sem se vrnil v kabino, sem ugotovil, da se raven vode ni prav nič znižala. Črpalka ni delovala. Rdeča lučka se je prižgala zaradi kratkega stika, ki ga je povzročila voda. Ni mi preostalo drugega, kot metati vodo ven s kanglico. Delal sem, kolikor hitro sem lahko, nisem čutil ne mraza ne bolečin ne utrujenosti. Nisem niti opazil, ampak med svojim letom na desno stran kabine so me dodobra zbombardirale pločevinke hrane in bil sem ves moder in krvav. Vse to sem odkril šele 24 ur pozneje. Sprva nisem čutil ničesar.

Ko je raven vode postala prenizka za kanglico, sem nadaljeval s plastičnim kozarcem in vodo odmetaval v umivalnik v toaletnem prostoru. V desni roki me je začel grabiti krč in moral sem nadaljevati z levo. Neprekinjeno sem delal štiri ure, ves čas pa sem si svetil z baterijsko svetilko, ki sem jo držal v ustih. V tem času mi je uspelo znižati nivo vode do dna in podnice sem lahko namestil nazaj na svoja mesta, da sem vsaj po kabini lahko kolikor toliko normalno hodil. Kljub temu pa je bilo videti kot prizor hudega zločina, saj se je na mestu, kjer je razneslo steklenico kečapa, s stropa cedila rdeča mezza.

Cap d'Ambre

Bilo je ob petih zjutraj. Pogledal sem na GPS, ki je pokazal točno 12 stopinj južne širine, vsega tri milje južno od nevarnega severnega rta Madagaskarja, Cap d'Ambre. V pičlih štirih urah sta me veter in tok odnesla kar 12 milj proti severu. Tega nisem smel več dopuščati, kajti če bi dovolil, da me odnese preveč na sever, bi se za rtom soočil s podivjanim morjem. Ni bilo druge izbire kot odpraviti se naprej.

Odvil sem četrtno prednjega jadra in Alea je ponovno oddrsela proti zahodu. Do Madagaskarja mi je ostalo še okoli 20 milj. Na srečo je GPS deloval brezhibno, tako da sem se lahko vsaj malo orientiral.

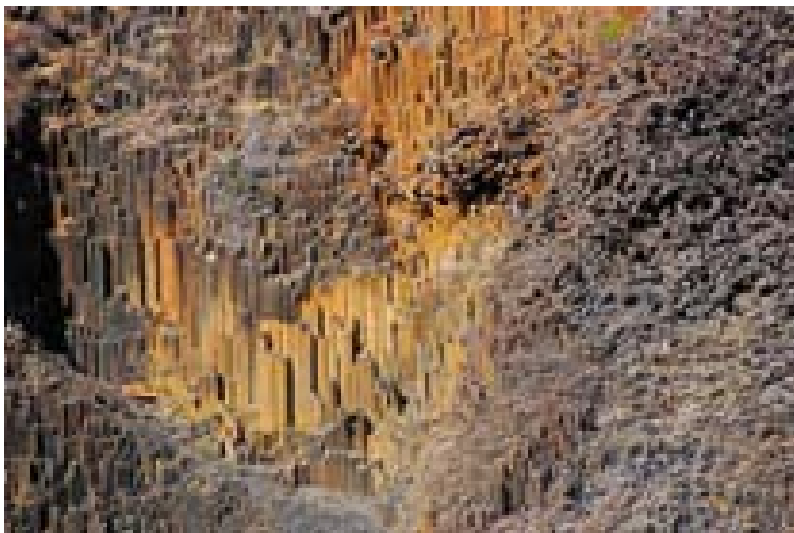
Usedel sem se na tla kabine in poskušal malo spočiti, a me je prevzela nepopisna nervoza. Moral sem se nečesa lotiti, da sem svoje misli usmeril drugam. Po kabini sem pobiral knjige, cunje in druge uničene stvari in jih metal v morje. Poskušal sem ponovno vzpostaviti red na barki. Ob šestih sem zagledal silhueto obale Madagaskarja, ob sedmih pa je vzšlo sonce. Nebo je bilo povsem brez oblaka. Po sedmih dneh plovice, po pretežno deževnem in oblačnem vremenu, je bil to prvi sončen dan. Ob osmih zjutraj sem v daljavi zagledal črno-beli stolp svetilnika in premec Alea naravnal naravnost proti njemu. Ker sem sedaj jadral proti vetru, Alea ni mogla več sama držati smeri, zato sem moral prevzeti krmilo. Do konca sem razvil jadra, da bi malo povečal hitrost in ublažil zibanje po valovih. Valovi s penecimi vrhovi so Aleo privzdigovali in se z njo poigrali kot z igračko. Vrh vala se je zrušil tik za Aleino krmo, nikoli pa ni udaril ob njo. Val je nato šel pod trupom in Alea je ponovno oddrsela v dolino med dvema valoma. Vse se je odvijalo zelo nežno, brez brutalnosti, a sem kljub temu moral paziti, da za krmilom nisem naredil kakšne napake.

Potovanje Alee leta 2007.

Ko sem se obali približal na okoli sto metrov, sem obrnil proti severu. Valovi, ki so se razbijali vzdolž obale, so ob skalah dvigali gejzirje bele pene, zaradi česar nisem imel nikakršne želje še bolj se približati obali. Priporočena strategija naj bi bila obpluti rt čim bližje obali in se držati nekje na 15 do 20 metrov globine, a ker je po srečanju z velikim valom odpovedal globinomer, sem se moral zadovoljiti z barvo vode kot indikatorjem globine in nadaljevati s primerno razdaljo od obale. Severno od rta se pogoji hitro slabšajo in šestmetrski valovi so vidni tudi do 60 milj daleč.

Plaža (Nosy Mitsio). Otok je vulkanskega izvora. Na zahodnem delu lahko vidite zanimive kamnite orgle.

V zlati svetlobi jutranjega sonca je Cap d'Ambre opravičil svoje ime. Gole stene iznad rta so bile res oranžne barve. Bil je res divji, skoraj neresničen, prekrasen prizor. Kljub utrujenosti in pretresenosti nisem mogel ostati ravnodušen ob pogledu na to surovo lepoto s tega konca sveta. Takšen prizor se težko zabeleži s fotoaparatom, saj so bila čustva, ki sem jih doživel v tistem trenutku, velik del fantastičnega prizora. Kljub temu pa mi je bilo žal, da nisem niti za trenutek mogel spustiti krmila in skočiti po fotoaparat in ovekovečiti te čudovite scene.

Okoli devetih se je smer spremenila proti zahodu in valovi so se postopoma nižali in krajšali. Kot začarana se je Alea nenadoma znašla v povsem mirni vodi, čeprav se je veter še naprej valil s hribov

Prihod Alee na Madagaskar.

z nezmanjšano močjo. V upanju, da bom našel zatočišče v enem izmed globokih zalivov, ki sem jih našel na karti, sem nadaljeval plovbo proti zahodu, na žalost brez globinometra in natančnejše karte. Sledeč obali, izpostavljeni mogočnim refulom, ki se zlivajo z vrhov hribov in obkroženi z neskončnimi koralami, nisem mogel najti zanesljivega sidrišča. Ker nisem imel druge izbire, sem naposled le spustil sidro na koralno dno izza nekega malega otočka, komaj uro pred sončnim zahodom. Ves dan sem preživel za krmilom, na soncu, brez hrane in z zelo malo vode, vendar za čuda nisem čutil ne lakote ne žeje. Sem pa vedel, da moram vsaj nekaj pojesti in popiti, zato sem odprl pločevinko z grahom in se prisilil, da sem ga pojedel kar tako, iz pločevinke, ter popil steklenico vode. Po pol ure sem pojedel še eno pločevinko graha - ta je že bolj teknila, počasi pa sem že začel čutiti tudi utrujenost.

S steklenimi očmi sem spremljal spektakularen zaton sonca in se spustil v kabino na suho ležišče.

Ne reci, da je konec, dokler ni konec ...

Kako sem preživel noč, se ne spomnim več. Ali sem trdno spal, ali sem se zbuval vsako minuto, sem sanjal? Pojma nimam. Neverjetno je, kako mi je uspelo pozabiti enega najdramatičnejših dogodkov mojega življenja. Spomnim se samo tega, da sem se naslednje jutro zbudil z bolečinami po vsem telesu, modrice pa so nastajale ena za drugo. Najhujša je nastala na levi nogi preko vse zadnje strani stegna in naslednje tri tedne sem hodil z velikimi težavami. Desna dlan je imela globoko ureznino. Verjetno sem jo dobil, ko sem v temi tipal, kje je okno.

Znašel sem se v popolni divjini in tukaj si nisem mogel obetati nikakršne pomoči, zato sem moral čim prej naprej proti bolj civiliziranemu okolju. Naslednji trije dnevi so potekali precej negotovo, dokler le nisem našel zanesljivega zatočišča na otočku Nosy Mitisio. V sebi sem našel moč, za katero še sam nisem vedel. Prehranjeval sem se samo z grahom iz pločevink in na pamet mi ni padlo, da bi se pritoževal nad enoličnostjo kuhinje. O tem sploh nisem razmišljal. Ure in ure sem sedel za krmilom, izpostavljen soncu in vetru, ki je v sunkih dosegal 40 vozlov in se preko gostih, dvometrskih valov počasi prebijal na jug. Uboga Alea še nikoli prej ni tako skakala in tolkla po valovih, kot takrat. Na trenutke mi je celo zmanjkalo tal pod nogami in moral sem se trdno držati, da nisem padel. Če mi je bilo kdaj žal, da sem na barki, je bilo takrat.

To je nekaj najtežjega, kar sem doživel v svojem življenju, sem si mislil, ampak ni nikogar, s katerim bi lahko delil to izkušnjo in s katerim bi se je lahko pozneje spominjal. Ker nihče, ki ni česa takšnega doživel, ne more razumeti ... Komu pa bi sploh privoščil te muke?

(Zahvaljujoč ljubeznivosti posadke Estrela iz Woodstocka, CT, lahko bralcem Vala vseeno pokažemo fotografijo rta Cap d'Ambre in črno-belega svetilnika, ki obeležuje to doživetje in prekrasen kraj). □

Družina, ki jadra z Estrelo okoli sveta: Douglas, Kyle, Eliza in Abigail Hopkins. Končno pravo zaščiteno sidrišče! Tu sem našel znanca s Chagosa "Strong Legs" iz Avstralije.

